

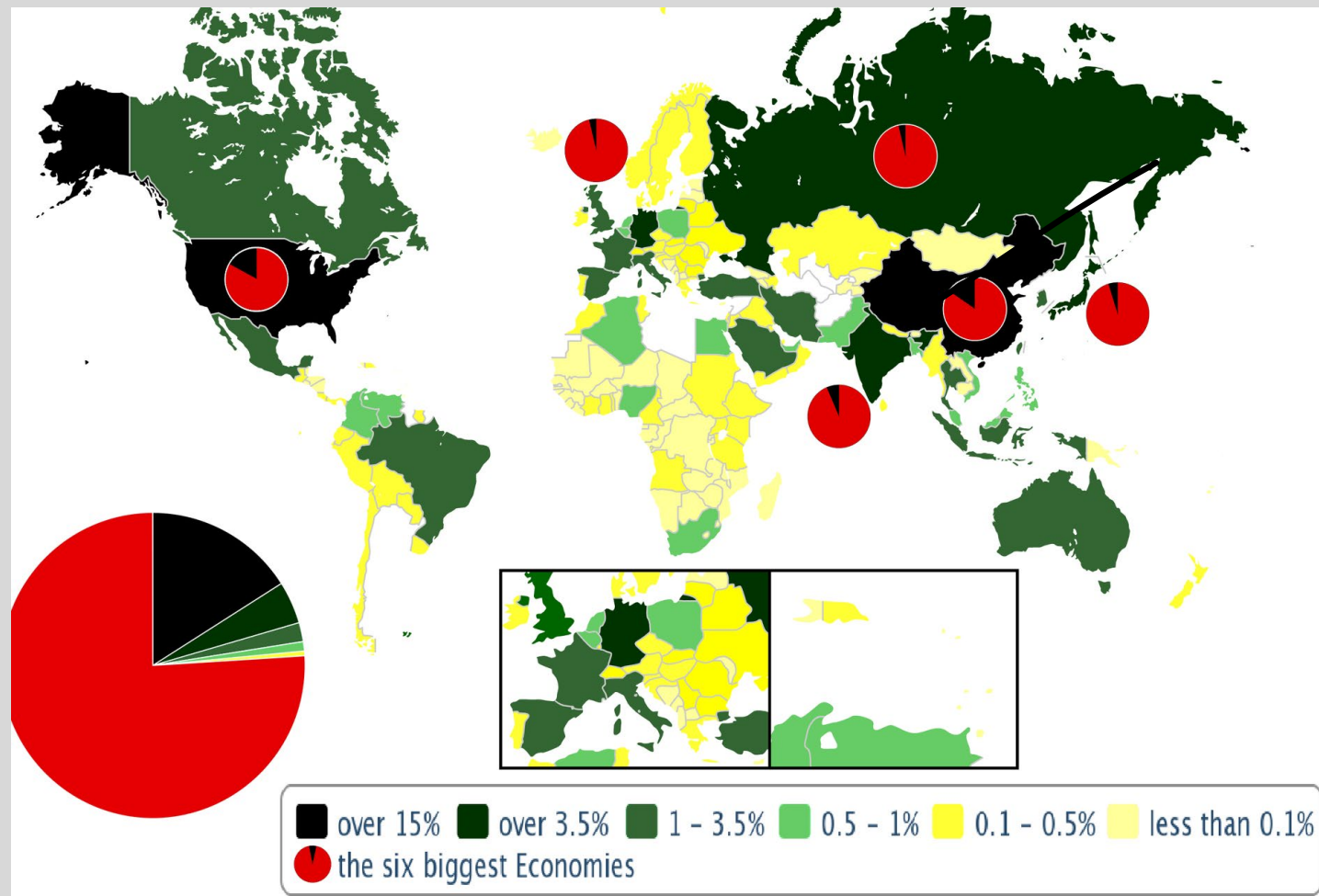

Evropa

Hospodářství, průmysl, ekonomika

Světové hospodářství

- výsledek hospodářského vývoje v průběhu posledních 2 tisíciletí;
- vzájemně propojený systém na sobě závislých ekonomik jednotlivých států;
- **velké rozdíly** mezi vyspělými (USA, Japonsko, Švýcarsko) a rozvojovými státy (Čína, Brazílie, Somálsko);
- **Významné hospodářské organizace:** NAFTA, EU, OPEC.

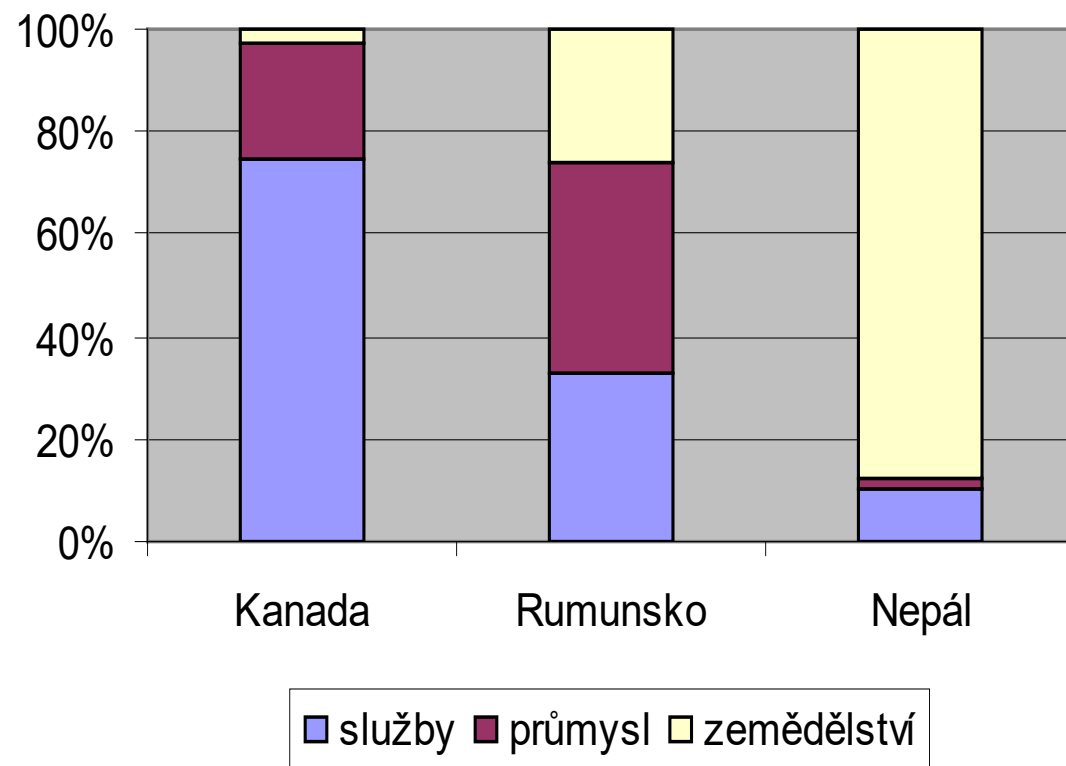
6 ekonomik světa až 80% trhu

Hospodářství = ekonomika

Hospodářské sektory podle činnosti

- **primární sektor** - získávání surovin a produktů přírody, obdělávání půdy, např. těžební průmysl, lesnictví, zemědělství;
- **sekundární sektor** - zpracování produktů a výroba, např. průmysl potravinářský, chemický, stavební, strojírenský;
- **terciální sektor** - služby pro obyvatele, např. doprava, zdravotnictví, pojišťovnictví, obchod, bankovníctví, školství;
- **sektor kvartérní** – věda, výzkum, hi-tech

Podíl pracujících v sektorech - bohatství států

3 typy hospodářství

současné světové
hospodářství má
**průmyslově-zemědělský
charakter**, podíl
zemědělství klesá vlivem
rozvinutých tržních
ekonomik.

agrární - převládal před nástupem
průmyslové revoluce, jedná se
o samozásobitelské hospodaření,
minimální úloha trhu;

industriální - vedoucí postavení
průmyslu a stavebnictví v HDP
i zaměstnanosti, v Evropě,
Sev.Americe, Japonsku,
Austrálii a Rusku;

postindustriální - rychlý nárůst
nevýrobní sféry, vědecky náročné
obory na vzdělání, výzkum a
vývoj, na 1. místě jsou USA.

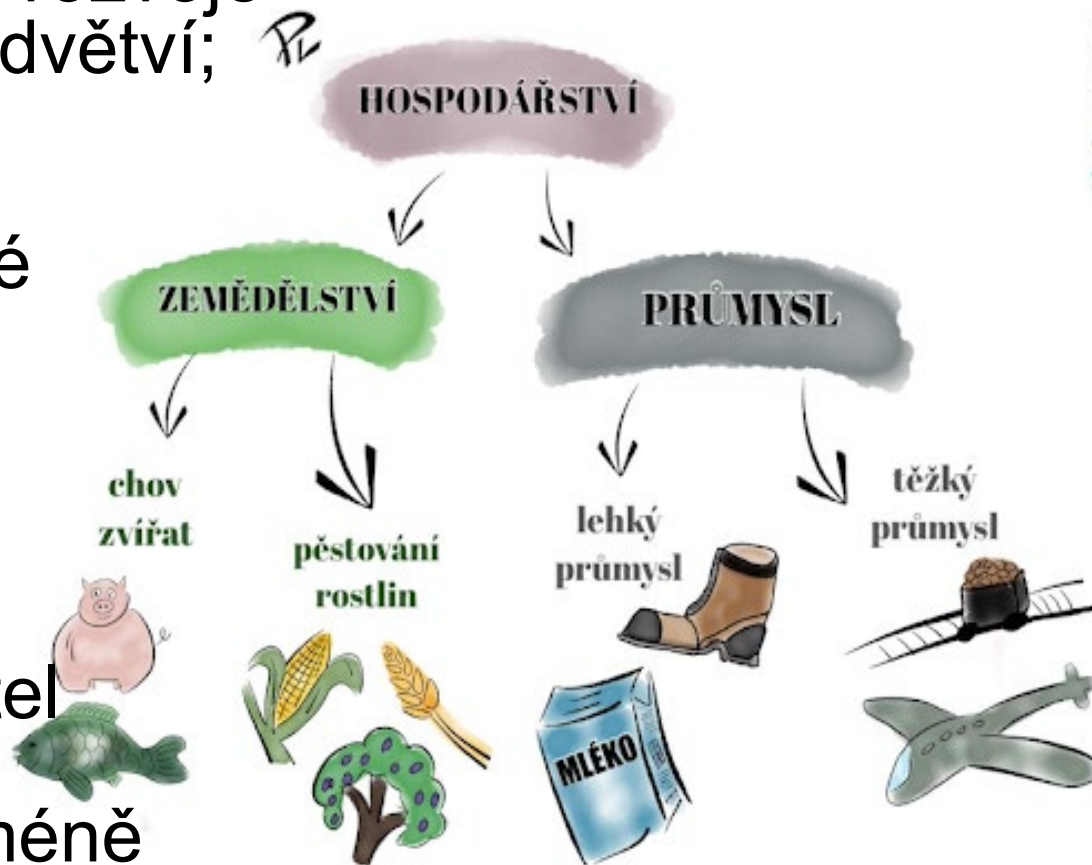
Evropa má:

- nejdelší tradici rozvoje průmyslových odvětví;

- intenzivní a specializované zemědělství;

- velmi hustou dopravní síť;

- nejvíce obyvatel pracuje ve službách a nejméně v zemědělství.

HOSPODÁŘSTVÍ
JE ŽE LIDÉ:

TĚŽÍ NEROSTNÉ
SUROVINY,
VYTVÁŘÍ ELEKTR.
NERGII A
VÝROBKY
PRŮMYSL

PĚSTUJÍ
PLODINY A
CHOVAJÍ ZVÍŘATA
ZEMĚDĚLSTVÍ

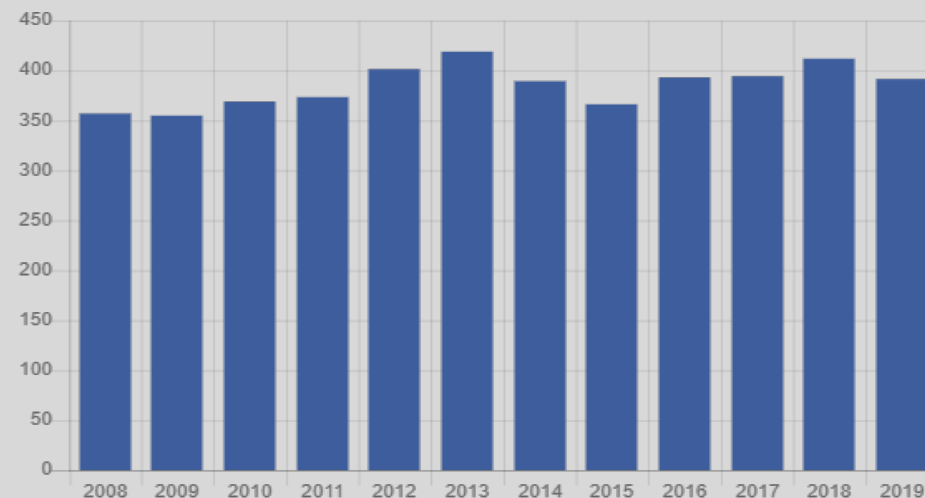
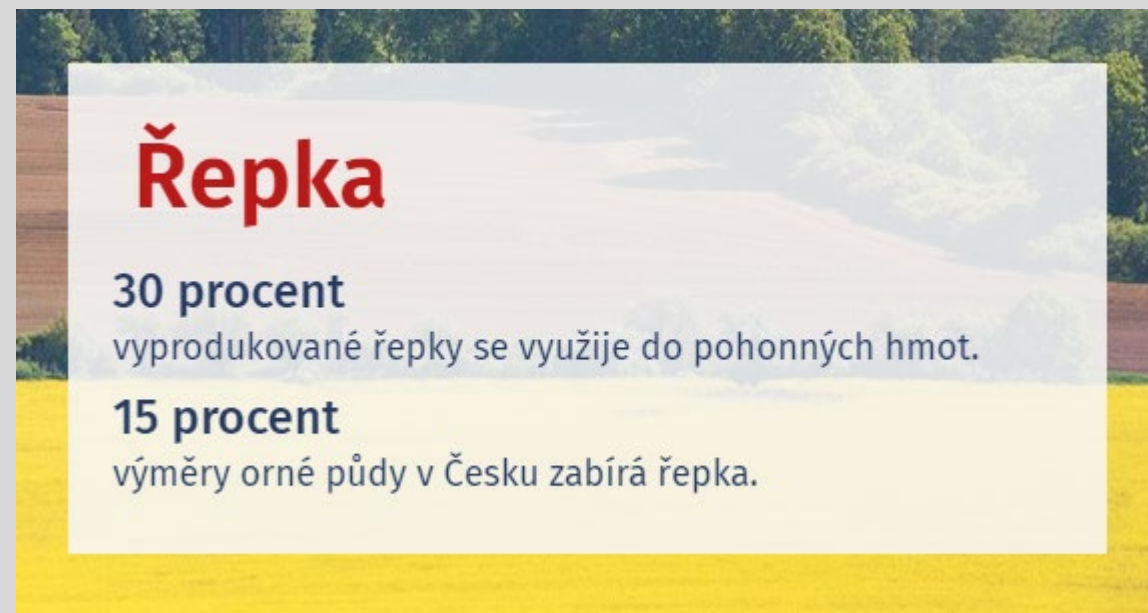
PROVOZUJÍ
DOPRAVU

Poskytují
SLUŽBY

BIOPALIVA

diskuze o řepce olejce

- Výroba z řepky, kukuřice a také cukrové řepy;
- Řepka má však význam i pro výrobu výborného oleje, krmiva pro hospodářská zvířata, obohacuje půdu a omezuje erozi půdy;
- Cca 15 % půdy v ČR je 5. místo v Evropě a výrazně méně než v Německu;
- Povinný podíl biopaliv u benzínu a nafty je podle platné legislativy 4 – 6 %.

Evropa po 2. světové válce ekonomika

Státy pod vlivem SSSR

- Centrálně řízená ekonomika
- Těžký průmysl a zbrojení
- Obchod v rámci RVHP
- Po roce 1989 obrat k tržní ekonomice
- Dodnes problémy ve srovnání se západními státy
- Evropská unie ...

Státy západní Evropy /pod vlivem USA/:

- Rychlá obnova ekonomiky
- Tržní hospodářství, růst produkce
- Zavedení nových technologií, obchod, služby, konkurence
- Spolupráce v rámci jednotného trhu EHS /evropské hospodářské společenství/ předchůdce dnešní Evropské unie.

Státy Evropy podle úrovně ekonomiky

Nejvyspělejší státy

- Německo
- Velká Británie
- Švýcarsko
- Francie
- Itálie
- Belgie
- Holandsko
- Lucembursko
- Rakousko
- Lichtenštejnsko

Většina obyvatel ve službách a v průmyslu

Vysoká životní úroveň

Tržní hospodářství

Velmi rozvinuté zemědělství

Rozvinuté státy

- Polsko
- Maďarsko
- Česká republika
- Slovensko
- Slovinsko
- Chorvatsko
- Estonsko
- Lotyšsko
- Litva

Většina obyvatel ve službách a v průmyslu

Nižší životní úroveň

Rozvoj tržního hospodářství

Rozvinuté zemědělství

Málo vyspělé státy

- Albánie
- Makedonie
- Moldavsko
- Černá Hora
- Kosovo

Většina obyvatel v zemědělství

Rozvíjí se tržní hospodářství

Některá odvětví nadále zaostalá

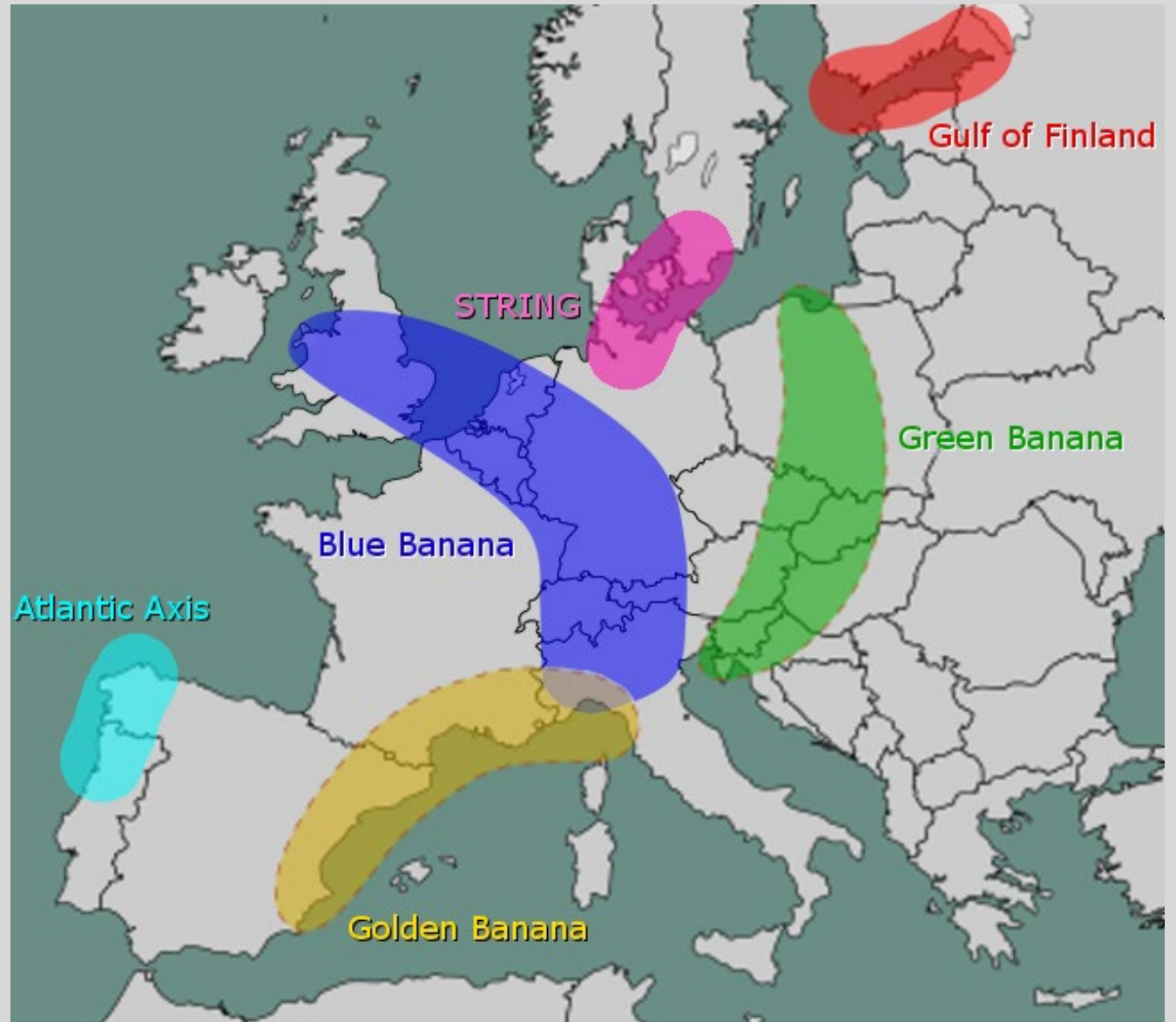
Modrý banán

Centrum evropského průmyslu, koncentrace obyvatel, urbanizace, pás průmyslově vyspělých oblastí od Británie přes Nizozemsko, Belgie, východ Francie, západní Německo, Švýcarsko až po severní Itálii.

Nyní se přesouvá do střední a východní Evropy. Zároveň roste podíl těchto zemí na obchodování uvnitř Evropské unie.

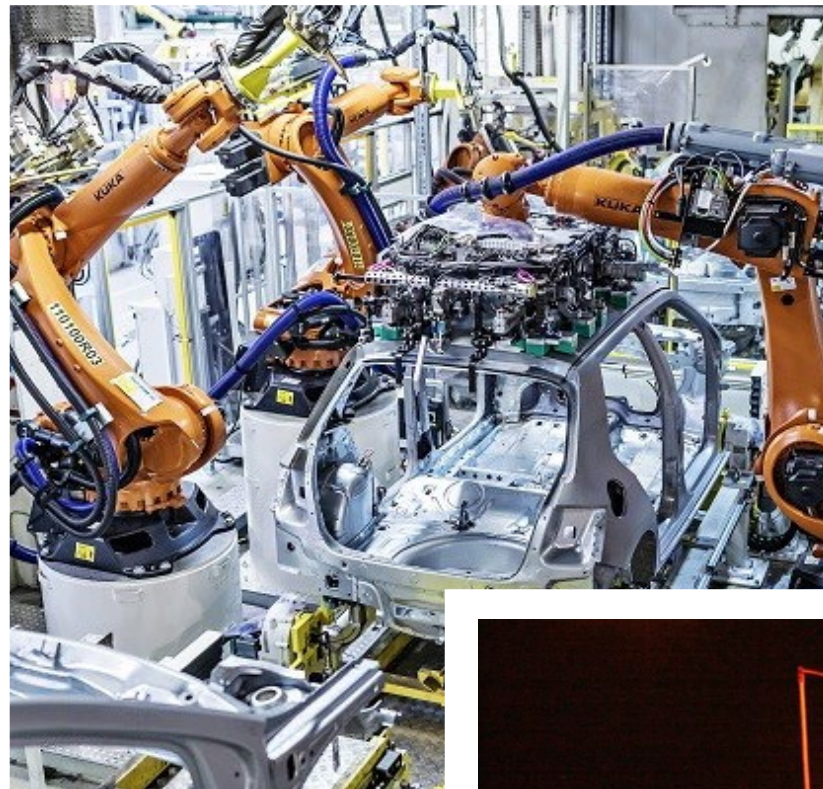
Golden Banana /pás slunce/
urbanizace na jihu Evropy.

Green Banana
oblast typická pro rozvinuté zemědělství v oblasti Evropy

Průmysl

- EVROPSKÝ PRŮMYSL MÁ **VE SVĚTĚ KLÍČOVÉ POSTAVENÍ** A NEJDELŠÍ HISTORII
- VZNIKAL ZEJMÉNA V MÍSTECH **TĚŽBY NEROSTNÝCH SUROVIN** (UHLÍ, ŽELEZNÁ RUDA)
- **MODERNÍ PRŮMYSL ŠETŘÍ ENERGIÍ**, LIDSKÁ PRÁCE JE NAHRAZOVÁNA STROJI A PŘIHLÍŽÍ SE VÍCE NA OCHRANU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

50%
potravinářské
výroby světa

1/3 světové
průmyslové
produkce

ODVĚTVÍ PRŮMYSLU

TĚŽEBNÍ PRŮMYSL

TĚŽBA NEROSTNÝCH /NEOBNOVITELNÝCH/ SUROVIN

ENERGETICKÝ PRŮMYSL

VYRÁBÍ A ROZVÁDÍ TEPLA, ELEKTŘINU
A PLYN

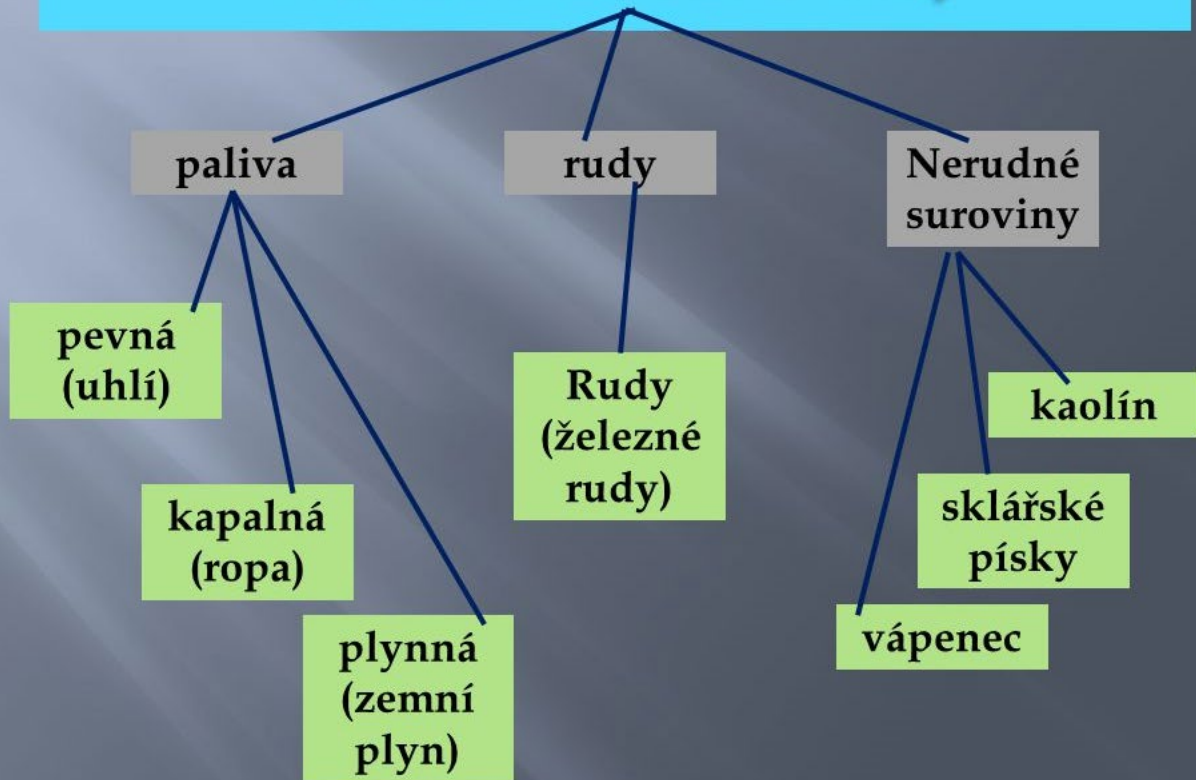

ZPRACOVATELSKÝ PRŮMYSL

ZPRACOVÁVÁ SUROVINY A VYTVÁŘÍ VÝROBKY

Nerostné suroviny

NEROSTNÉ /NEOBNOVITELNÉ/ SUROVINY

Evropa pro vlastní
potřebu musí
většinu
nerostných
surovin dovážet

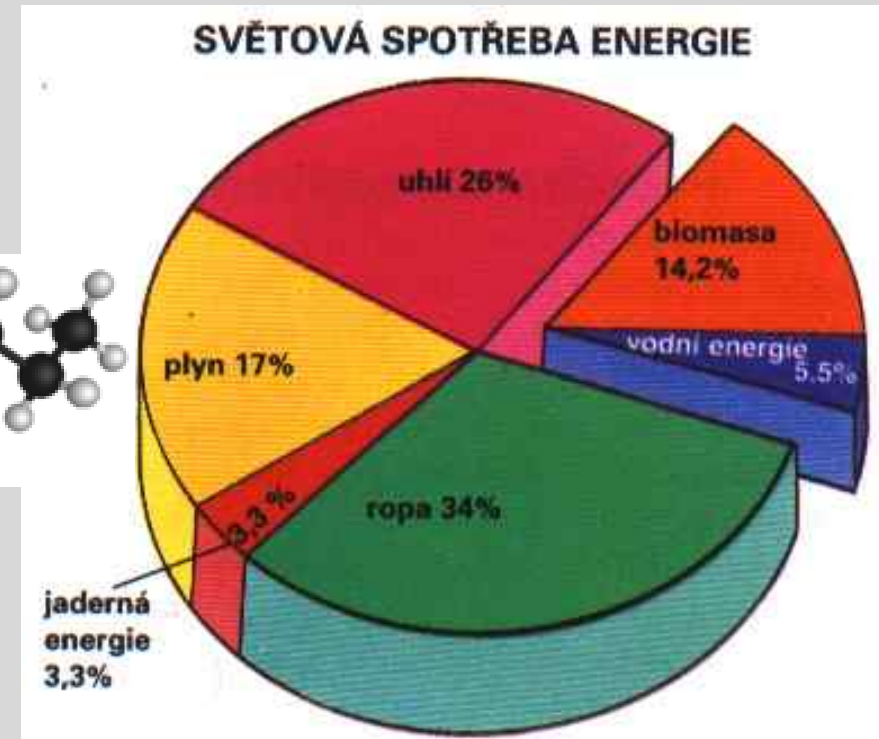
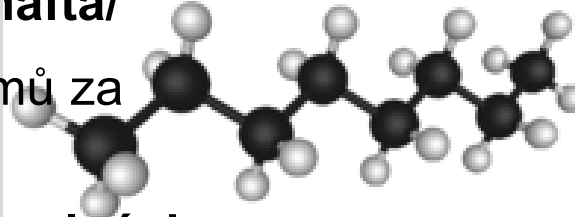
Nerostné suroviny v Evropě

- **UHLÍ** – VÝCHODNÍ EVROPA (RUSKO, UKRAJINA, POLSKO, ČR), NĚMECKO
- **ZEMNÍ PLYN** – OBLAST SEVERNÍHO MOŘE (NORSKO, NIZOZEMSKO), RUSKO
- **ROPA** – RUSKO, NORSKO, VELKÁ BRITÁNIE
- **ŽELEZNÁ RUDA** – RUSKO, UKRAJINA, ŠVÉDSKO
- **BAUXIT** – MAĎARSKO, ŘECKO

Ropa

Barel = 159 litrů

- **Fosilní neobnovitelná nerostná surovina**
/jiné názvy ... černé zlato, surová nafta/
- Vznik ze zbytků odumřelých organismů za nepřístupu vzduchu;
- **Tmavě zbarvená olejovitá směs kapalných uhlovodíků.**
- **Doprava ropovodem** u nás hlavně z Ruska, ale také Ázerbájdžán, Libye, Norsko.

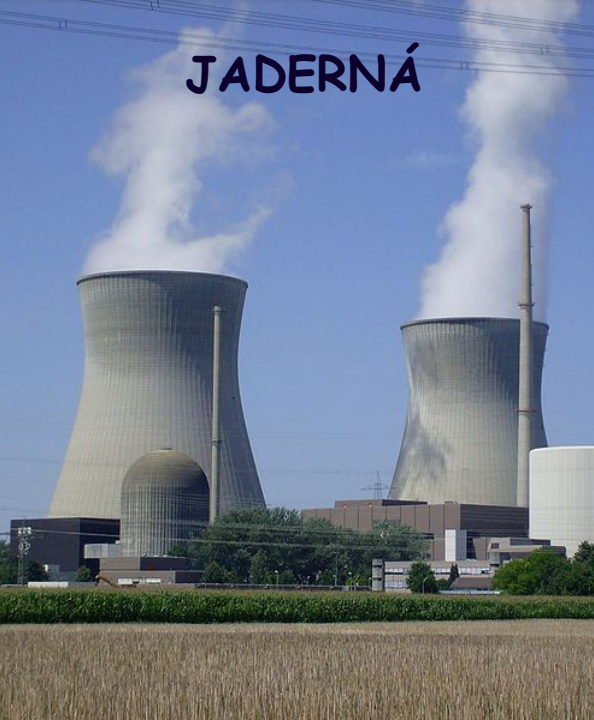

- **V Evropě**
  - severní moře /Norsko/
  - Rusko
- **Využití**
  - doprava
  - plasty, další chemikálie
  - léčiva, herbicidy, zdroj síry

**OPEC organizace 14 zemí
vyvážejících ropu**

**Hlavní spotřeba USA, Evropská
Unie, Čína, Japonsko, Rusko ...**

JADERNÁ

TEPELNÁ

VĚTRNÁ

SOLÁRNÍ

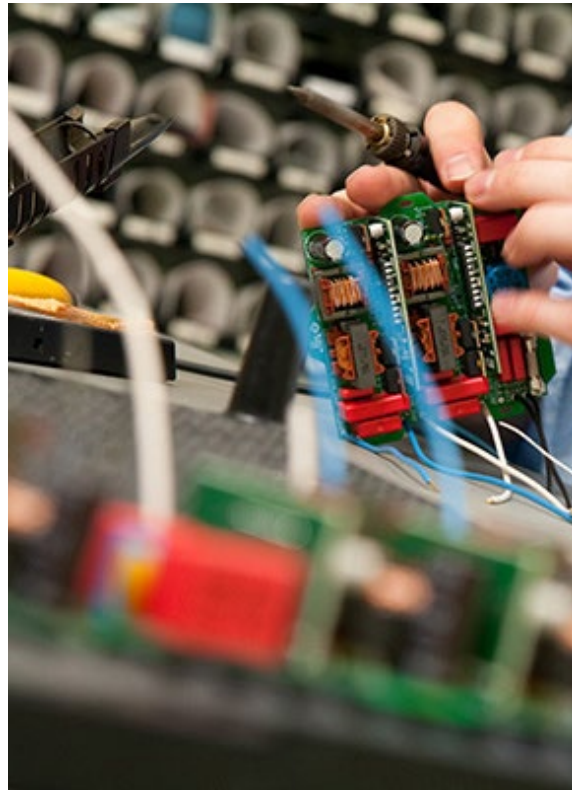
ENERGETICKÝ PRŮMYSL

- VÍCE NEŽ POLOVINA ELEKTRINY SE VYRÁBÍ V **TEPELNÝCH ELEKTRÁRNÁCH** (ZNEČIŠTÍ O VZDUŠÍ)
- V NĚKTERÝCH ZEMÍCH ÚSTUP OD **JADERNÉ ENERGIE** (KVŮLI BEZPEČNOSTI – NAPŘ. V NĚMECKU)
- ROZVOJ VÝROBY „ZELENÉ“ (EKOLOGICKÉ) ENERGIE VE **VĚTRNÝCH, VODNÍCH A SOLÁRNÍCH ELEKTRÁRNÁCH**

© Fototeh

ZPRACOVATELSKÝ PRŮMYSL

TĚŽKÝ PRŮMYSL

STROJÍRENSTVÍ
HUTNICTVÍ
CHEMIE

LEHKÝ (SPOTŘEBNÍ) PRŮMYSL

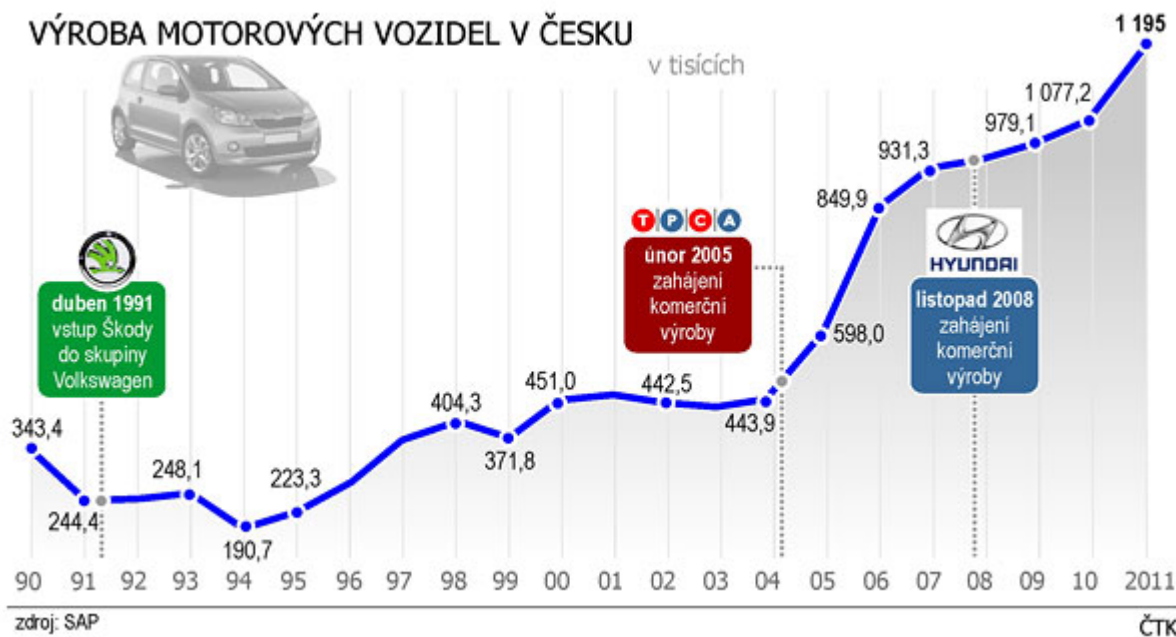
POTRAVINÁŘSTVÍ
TEXTIL, ODĚVY, OBUV
ELEKTRONIKA, NÁBYTEK

STROJÍRENSTVÍ EVROPSKÉ AUTOMOBILKY

- PEUGEOT, CITROEN, RENAULT
(FRANCIE)
- FIAT, ALFA ROMEO, LANCIA,
FERRARI **(ITÁLIE)**
- VOLKSWAGEN, MERCEDES, AUDI,
BMW, OPEL **(NĚMECKO)**
- SEAT (ŠPANĚLSKO), VOLVO, SAAB
(ŠVÉDSKO), LADA (RUSKO),
ŠKODA (ČR), ROLLS ROYCE
(VELKÁ BRITÁNIE)

VÝROBA MOTOROVÝCH VOZIDEL V ČESKU

POTRAVINÁŘSTVÍ PŘEDSTAVUJE NEJVĚTŠÍ ČÁST SPOTŘEBNÍHO PRŮMYSLU, 50% SVĚTA

- EVROPA PRODUKUJE NADBYTEK POTRAVIN = VÝVOZ EVROPSKÝCH POTRAVIN
- ČOKOLÁDOVNY, PIVOVARY, LIHOVARY, MASOKOMBINÁTY, PEKÁRNY, KONZERVÁRNY...
- NAPŘ. **DANONE** (MLÉČNÉ VÝROBKY - FRANCIE), **HEINEKEN** (PIVOVARY – NIZOZEMSKO) ...

LEHKÝ (SPOTŘEBNÍ)
PRŮMYSL
„SPOTŘEBNÍ ZBOŽÍ
NAKUPUJEME
NĚKOLIKRÁT BĚHEM
ŽIVOTA“

VĚCI, KTERÉ SE RYCHLEJI
SPOTŘEBOVÁVAJÍ NEBO
OPOTŘEBOVÁVAJÍ

POTRAVINY, ODĚVY,
TEXTIL, OBUV, NÁBYTEK,
ELEKTRONIKA, HRAČKY.

Služby

**V Evropě vysoký podíl přes 60%
obyvatelstva ve službách**

- Bankovníctví
- Spoje
- Obchod
- Školství
- Zdravotnictví
- Turismus
- Doprava